

BWI-docent Lindrina Hassell geeft veiligheidsinstructies met hulp van video's

“Leerlingen zijn bewuster bezig met veilig gedrag”

Leerlingen leren, bij technische vakken zoals handvaardigheid en beroepsgerichte vakken, omgaan met machines en gereedschappen. Hoe leer je ze zo veilig mogelijk omgaan met deze arbeidsmiddelen? Voion heeft samen met het Platform vmbo BWI¹ video's, checklists en kaarten met veiligheidsinstructies gemaakt. BWI-docent Lindrina Hassell van het Over Betuwe College (OBC) Huissen maakt graag gebruik van de video's: “Je weet zeker dat de leerlingen betrouwbare informatie krijgen en de instructies maken mijn werk leuker en lichter.”

Lindrina Hassell is al 13 jaar docent Bouwen Wonen Interieur (BWI) aan het OBC in Huissen. Ze geeft les aan kader- en basisleerlingen van 15 tot 17 jaar. Het aantal leerlingen dat deze lessen volgt, stijgt. “Dat komt mede doordat we de decoratieve kant van Interieur beter laten zien, waardoor we ook meer meiden aantrekken. BWI werd daarvoor gezien als een stoffig vak waar je vooral leerde metselen en timmeren. Nu zien meer leerlingen dat het vak veel kanten heeft, dus ik mag lesgeven aan een heel gevarieerde groep. We hebben een eigen theorielokaal, dat we samen met de leerlingen hebben gebouwd, en een praktijklokaal. Het is leuk om letterlijk samen te bouwen, alles wat we op de afdeling doen, doen we met de leerlingen. Onze leerlingen zijn daardoor gemotiveerd en intensief bezig, ze hebben invloed op hun eigen omgeving.”

Werken met forse machines

De leerlingen van Lindrina werken met forse machines zoals een lintzaag, pennenbank, freesmachine, vlakbank of platenzaag. In de 13 jaar dat Lindrina docent is, heeft ze slechts één keer een gevaarlijke situatie meegemaakt. “Ik liet de leerlingen zien dat de freesmachine gevaarlijk is en dat ze die alleen mogen gebruiken onder begeleiding van een docent. Om te laten zien hoe hard de lege spindel draait, haalde ik de aanvoerwals weg en een leerling schoof een blokje hout erin, om te kijken wat er hiermee gebeurt. Daar zijn we enorm van geschrokken en er zijn serieuze gesprekken gevoerd met deze leerling. Gelukkig vonden er geen ongelukken plaats en zo'n situatie komt nu niet meer voor. We gebruiken namelijk heel duidelijke veiligheidsvoorschriften.”

Dubbele check

Bij een vak als BWI is het verplicht dat er altijd twee docenten of een docent en les-assistent toezicht houden op leerlingen in het praktijklokaal. En de leerlingen dragen altijd beschermende kleding. Voordat de leerlingen op het OBC Huissen met de machines aan de gang gaan, hebben ze altijd twee keer een veiligheidsinstructie gekregen. “Ik geef per machine eerst klassikaal mondelinge instructies en maak daarbij heel graag gebruik van de video's met veiligheidsinstructies die op de website veilige praktijklokalen van het [Platform vmbo BWI](https://www.vmbo-bwi.nl/) zijn te vinden. We verwijzen met posters in het lokaal naar deze website en mijn leerlingen krijgen ook de link naar de video zodat ze het zelf terug kunnen kijken. Leerlingen van deze leeftijd zijn gewend aan visuele informatie en nemen dat beter op dan schriftelijke instructies. Bovendien kan ik de video stoppen wanneer ik wil om het mondeling toe te lichten. Daarna krijgen de leerlingen bij de machine zelf nog een mondelinge instructie. Voordat ze met een machine aan de gang gaan, moeten ze een docent erbij roepen om te kijken of de machine juist is afgesteld. Dan kunnen we direct checken of ze de informatie goed hebben begrepen. Onze leerlingen voelen zich veilig op de afdeling. We geven ze de vrijheid maar houden ze goed in de gaten. Enkele leerlingen werken al of klussen thuis veel en kennen de gereedschappen en de risico's. Ze zijn zich bewust van het gevaar en weten dat deze machines niet geschikt zijn om stoer mee te doen. Andere leerlingen kijken naar de video en hoewel de informatie heel begrijpelijk is, weten ze daarna niet eens de startknop te vinden. Die pikken we er met onze dubbele check zo uit.”

¹ <https://www.vmbo-bwi.nl/>

Leerlingen spreken elkaar aan

Het team van BWI op het OBC Huissen eist van alle leerlingen dat ze zelf de machines bedienen en het niet even aan een andere leerling vragen. “Dat kunnen ze bij een examen ook niet. De vragen over veiligheid worden namelijk ook meegenomen in de lesstof en afgelopen praktijkexamen kregen de leerlingen van vmbo kader ook vragen over de machines. We merken dat leerlingen in de loop van het jaar ook elkaar aanspreken op veilig gedrag. De gehoorkappen worden bijvoorbeeld nogal eens vergeten, of ze hangen bij de leerlingen in de nek. Daar worden ze direct op aangesproken, door mij of mijn collega én soms ook door de medeleerlingen.”

Betrouwbare informatie

Lindrina Hassell geeft aan dat ze het heel prettig vindt dat alle veiligheidsinstructies die zij nodig heeft, op een vaste plek te vinden zijn. “Ik kies heel bewust voor één website waardoor ik zeker weet dat de informatie goed en betrouwbaar is. Omdat het op het platform voor alle BWI-docenten wordt aangeboden, weet je ook dat andere docenten er ook mee werken en dat het voor deze doelgroep heel geschikt is. Ik kies graag voor de video’s, als je met posters werkt dan verdwijnt de informatie toch een beetje in de ruimte. Bovendien kunnen de leerlingen de informatie digitaal snel terugvinden. Klein puntje is dat in de video’s vaak de nieuwste machines worden behandeld terwijl de enkele scholen met oudere apparatuur werken, dus dat verschil moet je mondeling goed toelichten. Het is wellicht handiger om ook de oudere instructies te laten staan.”

Sterker veiligheidsbewustzijn

Het tonen van de video’s met veiligheidsinstructies zorgt volgens Lindrina voor een versterking van het veiligheidsbewustzijn van de leerlingen. “Leerlingen wijzen elkaar ook op de site. Ik maak er volop gebruik van en denk dat veel collega’s dat ook doen. De instructies maken het lesgeven leuker en ons werk lichter; je hoeft jezelf niet zoveel te herhalen en weet zeker dat je met betrouwbare informatie werkt.”

Veilige praktijklokalen

Iedereen heeft recht op veilig en gezond werk. De Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) verplicht werkgevers én werknemers te zorgen voor veilige en gezonde arbeidsomstandigheden. Voion heeft in samenwerking met de diverse platforms in het vo/vmbo websites ontwikkeld die toegang bieden tot instructiekaarten, checklists en informatie die van belang zijn voor de veiligheid in praktijklokalen, zoals de wettelijke arbo-eisen, aansprakelijkheid, groepsgrootte en sociaal gedrag van jongeren.

Wilt u weten hoe u veilig kunt werken binnen natuurwetenschappen of in de onderbouw techniek? In het praktijkonderwijs? Of in de sector vmbo Bouwen, Wonen en Interieur (BWI), vmbo Produceren, Installeren en Energie (PIE), vmbo Mobiliteit & Transport (M&T) en vmbo Zorg & Welzijn (Z&W), vmbo Dienstverlening & Producten (D&P) of kunstvaklokalen?

[Ga dan naar Veiligepraktijklokalen.nl >>](https://www.veiligepraktijklokalen.nl)